

geneeskunde
voor het volk

médecine
pour le peuple

Workshop beroepsgebonden kankers

Colloquium 25 april 2025

geneeskunde
voor het volk

médecine
pour le peuple

Inleiding

Workshop
beroepsgebonden kankers

20/4/25 vrt.be

Buitenland Verenigde Staten

"Ik waarschuwde mijn dochter, maar ze vertrok toch": hoe staat het 15 jaar na de olieramp in de Golf van Mexico?

Jennifer stond maandenlang tot aan haar knieën in de olie tijdens de schoonmaak. Uiteindelijk kreeg ze uitslag en hoofdpijn. Ze was ook in aanraking gekomen met Corexit, een chemisch middel dat gebruikt wordt om olie te verdunnen in het water. Het middel is eerder gelinkt aan gezondheidsproblemen. In 2020 stierf Jennifer aan de gevolgen van leukemie, een kanker in het bloed die veroorzaakt kan worden door een te grote blootstelling aan olie.

Tammy Gremillion is "1.000 procent zeker" dat de kanker van haar dochter veroorzaakt is door de giftige stoffen tijdens de wekenlange schoonmaak. Ze trok naar de rechtbank, hoewel het moeilijk is om de zaak 1 op 1 te bewijzen. Het is maar een van veel rechtszaken die nog lopen. De giftige stoffen in olie kunnen een impact hebben op het brein, de ogen en de ademhaling.

Bijna 5.000 rechtszaken opgestart, maar met weinig effect

Volgens AP zijn er zowat 4.800 rechtszaken opgestart wegens gezondheidsproblemen. Slechts enkele zouden niet afgewezen zijn. Slechts in 1 zaak zou er tot nu toe een schikking getroffen zijn.

Door betere detectie en erkenning komen tot betere preventie

Vorige colloquium: nadruk op preventie, bv voortgezet medisch toezicht.

"Hoe kan je vandaag de kankers van morgen vermijden?"

Vandaag: ook aandacht voor de omgekeerde richting.

"Hoe kan je de kankers van vandaag linken aan de blootstellingen van gisteren?"

Doelen van de workshop

- Schetsen van de problematiek: wat zijn de cijfers? Welke en hoeveel beroepsgebonden kankers worden erkend? Hoeveel blijven er ongedetecteerd? Hoe komt het dat het soms moeilijk is om de diagnose te linken aan de blootstelling?
- Welke preventiestructuren bestaan er? Wie speelt welke rol in de preventie?
- Wie speelt welke rol in de detectie en de erkenning? Waar liggen de uitdagingen?
- Wat kunnen we leren uit concrete initiatieven die reeds bestaan in binnen- en buitenland?

Workshop 11u30

Huisarts bij geneeskunde voor het volk Zelzate

Karel Van Bever

Preventieadviseur-arbeidsarts

Wim Van Hooste

Preventieadviseur MWB-ABVV Luik

Heinz Evertz

Historica en sociologe aan de Sorbonne Paris Nord

Anne Marchand

Workshop 14u

Huisarts bij geneeskunde voor het volk Zelzate

Karel Van Bever

Bioloog, werkt bij de FOD Werkgelegenheid, Arbeid
en Sociaal Overleg

Gunter Kathagen

Studiedienst Algemene Centrale – ABVV

Lisa Trogh

Historica en sociologe aan de Sorbonne Paris Nord

Anne Marchand

Enkele cijfers en begrippen

Jaarlijks naar schatting 1800 dodelijke beroepsgebonden kankers in België (4 à 8 % van de overlijdens aan kanker)

Slechts een honderdtal hiervan wordt jaarlijks erkend door Fedris.

- > onderschatting van de gevaren van blootstelling op het werk
- > onderrapportering van beroepsgebonden kankers
- > ondererkenning van beroepsgebonden kankers

Enkele cijfers en begrippen

Latentieperiode: Vaak lange tijd tussen blootstelling en ontwikkeling van kanker (soms tientallen jaren).

Poly-expositie: mensen worden aan meerdere stoffen/processen blootgesteld.

Kankers worden vaak door meerdere blootstellingen veroorzaakt. **Interactie** tussen verschillende kankerverwekkende stoffen kan het risico op kanker nog vergroten. Bv asbest en PAK's.

De **symptomen** van beroepsgebonden kankers zijn meestal niet anders dan die van een kanker van hetzelfde type maar met een andere oorzaak.

Enkele cijfers en begrippen

Carcinogenen: kankerverwekkende chemische stoffen.

- Aromatische aminozuren (pigmenten)
- Asbest
- Verbindingen met chromium-VI (solderen, leer looien, anti-corrosie)
- Uitlaatgassen van dieselmotoren
- Niet of licht bewerkte minerale oliën (smeermiddelen, farmacie, cosmetica)
- Polycyclische aromatische koolwaterstoffen PAK's (verbranding van fossiele brandstoffen)
- Kwarts (mijnwerkers, glasproductie, zandstralen)

Enkele cijfers en begrippen

Maar ook niet-chemische kankerverwekkers op het werk

- UV licht
- Radioactieve straling
- Biologische agentia
- ...
- Ploegenwerk!

Enkele cijfers en begrippen

Hoe bereiken de carcinogenen het lichaam?

- **Inhalatie** (bv dieselgassen)
- **Absorptie via de huid** (bv solventen)
- **Contact met de huid** (bv teer)
- **Ingestie** (bv slechte handhygiëne voor eten of bv sigaret roken)
- **Rechtstreekse blootstelling** (bv zonnestraling)

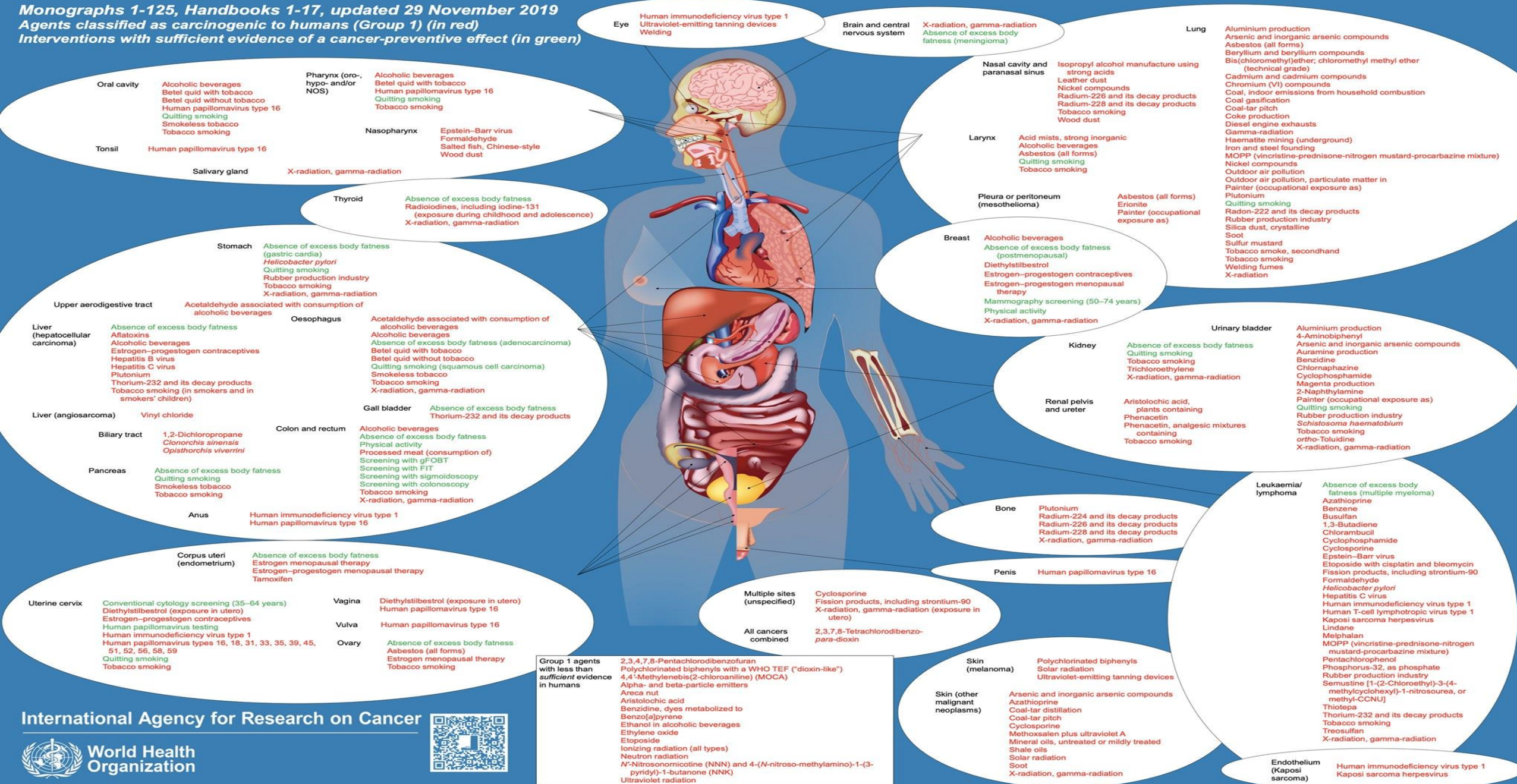
Enkele cijfers en begrippen

Group 1	Carcinogenic to humans	133 agents
Group 2A	Probably carcinogenic to humans	96 agents
Group 2B	Possibly carcinogenic to humans	322 agents
Group 3	Not classifiable as to its carcinogenicity to humans	501 agents

Human Cancer: Known Causes and Prevention by Organ Site

IARC Monographs on the Identification of Carcinogenic Hazards to Humans and Handbooks of Cancer Prevention

Monographs 1-125, Handbooks 1-17, updated 29 November 2019
Agents classified as carcinogenic to humans (Group 1) (in red)
Interventions with sufficient evidence of a cancer-preventive effect (in green)

International Agency for Research on Cancer

World Health Organization

Enkele cijfers en begrippen

CMR stoffen:

Carcinogene stoffen kunnen kanker veroorzaken,

Mutagene stoffen kunnen genen (DNA) beschadigen (en in combinatie met andere stoffen kanker veroorzaken,

Reprotoxische stoffen kunnen een schadelijke effect hebben op de voortplanting.

Enkele cijfers en begrippen

H - zinnen: geven bijzondere gevaren aan die verbonden zijn aan het werken met het product

voorbeeld:

H350: bewezen kankerverwekkend

H300: dodelijk bij inslikken

P - zinnen: geven veiligheidsaanbevelingen

voorbeeld:

P102: buiten het bereik van kinderen houden

P284: adembescherming dragen

Enkele cijfers en begrippen

Drempelwaarden?

Niet steeds veilige waarden!

- Verschillen tussen landen, soms aanpassingen in de tijd
- Sommige stoffen kunnen zelfs bij een minimale blootstelling schadelijk zijn, bv asbest, bv hormoonverstoorders.

geneeskunde
voor het volk

médecine
pour le peuple

Discussie

Workshop
beroepsgebonden kankers

Discussie

Vragen aan de sprekers?

Discussie:

Hoe kunnen we over de disciplines heen samenwerken om het proces van opsporing en erkenning te verbeteren?

Discussie:

Welke concrete tools of hulpmiddelen bestaan er om meer impact te hebben op de preventie, detectie en erkenning van beroepsgebonden kankers?

Discussie

Zou een initiatief als Giscop93 in België ook zinvol zijn?

Discussie

www.stopcarcinogensatwork.eu

www.kanker.be - www.cancer.be

www.allesoverkanker.be

www.kenniscentrumwerkenkanker.nl

www.stopcancersprofessionnels.be

www.inrs.fr/publications/bdd/far-fas.html

www.abvv.be/publication/doel-nul-kanker-op-het-werk

www.fgtb.be/objectif-zero-cancer-professionnel-0

